



Шестирічні в дитсадку: розвиваємо чи "приймаємо на зберігання"?

Катерина КРУТІЙ,

д-р пед. наук, професор,
Тернопільський НПУ імені В. Гнатюка



Восени випускники старших груп підуть до школи, однак дехто з шестирічних з різних причин залишиться ще на рік у дошкільному закладі. На що насамперед мають зважати батьки, приймаючи таке рішення? Які умови маємо забезпечити "другорічникам"? Чи справді ми дбаємо про їхній подальший розвиток, чи змушуємо вдруге йти пройденим шляхом? У чому ж полягає підготовка до навчання у школі? Ці питання ми запропонували обговорити науковцям і практикам.

Закінчився навчальний рік. Відбувся випускний бал. Восени більшість шестирічних дітей ідуть до школи, але, як правило, завжди є кілька таких, які через певні обставини залишаються ще на рік у дитячому садку. Таке право їм гарантує ст. 12 Закону України "Про дошкільну освіту", в якій задекларовано можливість перебування у дошкільних навчальних закладах дітей віком від двох місяців до шести (семи) років. Водночас ні "Положенням про дошкільний навчальний заклад", ані Законом України "Про дошкільну освіту" не передбачено умови, за яких дитина може залишитись у дитсадку до досягнення нею зазначеного віку, тобто семи років.

Щоб заповнити цю прогалину, керівники самі визначали, що можливість залишитися у дитячому садку ще на один рік надається тільки тим дітям, які мають певні захворювання, підтвержені довідкою відповідної форми за підписом лікаря, чи не готові до шкільного навчання, що має засвідчувати медико-психолого-педагогічна комісія. Думки ж і бажання батьків не бралися до уваги.

Свого часу ситуацію роз'яснило Міністерство освіти і науки, молоді та спорту України у листі від 21.07.2011 № 1/9-552 "Щодо терміну перебування дітей, які досягли шестирічного віку, в дошкільних навчальних закладах", де зазначалося, що діти, яким станом на 1 вересня поточного року виповнилося 6 років, **мають право за бажанням батьків перебувати в дошкільних навчальних закладах до 7 років**. У випадку ж відрухування дитини батьки можуть захищати її права в суді.

Отже, якщо батьки бажають, аби їхній син чи донька продовжували здобувати дошкільну освіту після 6 років, ніхто не може відмовити їм у цьому і змусити дитину йти до школи.

КОЛИ ЙТИ ДО ШКОЛИ: ПОГЛЯДИ БАТЬКІВ

Спробуємо поглянути на проблему шестирічних дітей у дошкільному закладі очима батьків. Чому саме вони так поспішають (або навпаки, не квапляться) віддати дитину на навчання до школи? Можна виокремити кілька батьківських груп.

Батьки першої групи (умовно назвемо їхню позицію "Йдемо за всіма") відправляють дитину до школи тоді, коли туди йдуть її друзі-приятелі-сусіди-однолітки (мовляв, буде у маляти компанія, хоча ніхто не гарантує, що діти й надалі дружитимуть), або коли набирає перший клас заслужена вчителька, не зважаючи на те, чи готова до цього сама дитина.

Батькам разом із практичним психологом дитсадку варто поміркувати над такими запитаннями:

- ♦ Чи може ваша дитина виконувати важкі (не завжди приємні й цікаві) завдання, які пропонує їй малознайома людина?
- ♦ Як син чи донька реагує на невдачі?
- ♦ Чи легко дитині налагоджувати контакти з іншими дітьми, дорослими?
- ♦ Чи достатньо вона самостійна? Чи вміє планувати свій час?

Іноді логічніше залишити доньку чи сина ще на один рік у дитсадку, а не поспішати у школу тільки тому, що туди йде улюблена подружка. **Готовність дитини має бути вирішальним чинником.**

Друга група батьків ("Нудьга з'їсть дитину") вважають, що дитина, яку залишають на другий рік у старшій групі, приречена на нудьгу, адже їй уже все відомо, вона вже "все це проходила" (іноді до цього додають і небажання дитини спати в пообідній час, до чого змушують вихователі).

У цьому випадку і батькам, і вихователям варто поставити собі такі запитання:

- Чи справді школа має бути панацеєю від нудьги в дитячому садку?
- Чому дітям нудно на заняттях, і хто в цьому винен?
- І чи справді дитині вже все відомо і в садку не досить умов для її різнобічного розвитку?

Третя група батьків ("Перегорить інтерес") поспішають віддати малюка в перший клас, бо інакше в нього "перегорить інтерес до навчання". Зазвичай це батьки, які наполегливо "готували" дитину до школи, навчаючи читати й писати.

Однак **уміння читати й писати — не показник готовності дитини до школи** та наявності в неї інтересу до навчання.

Батьки четвертої групи ("Творчість — запорука успіху"), помічаючи творчі здібності своєї дитини й цінуючи її успіхи, заохочують її й самі стверджують у думці та в бажанні піти до школи, де все буде цікаво, легко і де вже гарантовано успіх. Хоча у більшості випадків шестирічна дитина неконкурентоспроможна порівняно із семирічними, а **яскравість творчих здібностей у перший рік шкільного життя допоможе значно менше, ніж посидючість**, старанність, здатність тривалий час утримувати увагу на одному предметі.

Ми коротко описали чотири групи батьків, чие бажання відправити своїх шестирічних дітей до школи за будь-яких умов може призвести до різних небажаних наслідків як для маленьких учнів, так і для їхніх родин.

Ці позиції батьків важливо помітити якомога раніше і допомогти їм зважено підійти до визначення долі шестирічної дитини.

З яких же причин батьки вирішують залишити доню чи сина в дошкільному закладі ще на рік? Одні піклуються про психофізичне здоров'я дитини, знаючи про негативний вплив шкільного навантаження. Дехто вважає, що їхній дитині ще важко буде носити наплічник з книжками. У деяких родинах таке рішення приймають через те, що дитину нікому забирати зі школи, а залишати в групі подовженого дня не хочуть, бо малюк не матиме необхідного післяобіднього відпочинку, порушиться режим харчування тощо. На жаль, є й неблагополучні сім'ї, яким вигідно, аби дитина мало не весь день перебувала під чийсь наглядом. На рішення батьків можуть також впливати

рекомендації спеціалістів: практичного психолога, лікаря, вчителя-логопеда і, звісно, вихователя.

У будь-якому разі пам'ятаймо: час, коли віддавати дитину до школи, визначають батьки.

ПРОБЛЕМИ В ОРГАНІЗАЦІЇ РОБОТИ З ШЕСТИРІЧНИМИ

Що ж спостерігаємо у практиці роботи вихователів з шестирічними, які з певних причин не пішли до школи?

Насамперед частина педагогів (за визначенням Т.Хорошевої — "класики") **віддають перевагу навчанню дітей на класичних (типових) заняттях** з такою структурою: постановка мети, зразки дій, стандартні методичні прийоми, спрямовані на засвоєння дітьми змісту програми. Час поза заняттями теж проходить за стандартним сценарієм: нетривалі ігри за рекомендацією вихователя; гурткова робота, яка має всі ознаки уроку; вільна дитяча діяльність без мети.

Проблема такого підходу: шестирічні не отримують необхідного їм елемента новизни, не мають що переносити в самостійну діяльність, тому й нудяться, заважаючи іншим дітям. Як на це реагують вихователі? Здебільшого відправляють таких малюків до спальної кімнати, роздягальні або, що значно гірше, обирають різні форми вербального покарання: осуд, докори, різкі висловлювання. Все це має негативні наслідки для дитини: порушується її особистісний розвиток, формується низька самооцінка, залежність, тривожність, невпевненість у собі тощо.

Прибічники іншого підходу ("гравці") повністю **перекладають навчальні функції на ігрову діяльність**, тоді як шестирічній дитині вже треба опанувати ази навчальної діяльності, при цьому маючи право на вільну гру.

Проблема підходу: у дітей знижуються пізнавальний інтерес і активність, закріплюється звичка до постійних розваг тощо.

Такий самий ефект може мати і діяльність педагогів-"рецептурників", які свою роботу з дітьми будують виключно на готових рецептах — конспектах занять, заходів, перенасичуючи її як невивіреними методичними прийомами, так і завданнями однакової складності, нав'язуючи шестирічним свою допомогу, коли вона їм не потрібна.

За даними Департаменту освіти і науки, молоді та спорту виконавчого органу Київської міської ради, у 2015 році залишилися у дошкільних закладах до семи років 4337 шестирічних вихованців столичних дитячих садків, що складає 14% від загальної кількості випускників.

Так, наприклад, торік не пішли до школи 22 вихованці одного з дошкільних навчальних закладів Дніпровського району Києва (ДНЗ № 568).

Проблема підходу: не враховуються індивідуальні особливості шестирічних дітей.

Педагогам-“творцям” притаманне розумне моделювання освітнього процесу, продумування методів і прийомів діяльності з дітьми, урахування вікових та індивідуальних особливостей кожної дитини, застосування вивіренних новітніх технологій, чітке перспективно-календарне планування освітньої діяльності з дітьми шестирічного віку щонайменше на місяць.

Проблема підходу: в більшості випадків керівники закладу не в змозі об'єктивно оцінити діяльність “творця” через відсутність так званого критерію “правильно – неправильно”.

ЯК ЗАБЕЗПЕЧИТИ ОПТИМАЛЬНИЙ РОЗВИТОК

Якою ж має бути модель освітнього процесу в групі, де виховуються шестирічні?

Зазвичай важлива роль належить заняттю як формі організації навчальної діяльності, а також його структурній організації. Але діти, які залишаються ще на рік у дошкільному закладі, вже здобували дошкільну освіту за обраною дитсадком комплексною програмою і відвідували заняття з традиційною структурою. Спроби поглибити зміст освітньої роботи з ними шляхом ускладнення можуть призводити до перевантаження.

На нашу думку, **модель ампліфікації** (з фр. та англ. *amplification* — збільшення) **змісту дошкільної освіти** дітей-шестирічок має два рівні: “горизонтальне” і “вертикальне збагачення”.

Під “горизонтальним збагаченням” розуміємо систему заходів щодо доповнення комплексної освітньої програми, за якою працює заклад, спеціальними інтегрованими (міжпредметними) зв'язками, які забезпечують ефективність освіти шестирічних.

Для дітей цього віку характерне домінування процесів інтеграції (синтезу) над процесами диференціації (аналізу) (М. Поддьяков, О. Поддьяков), а отже, в роботі з ними органічним буде саме **інтегрований підхід**.

Результати досліджень сучасних науковців (Н. Гавриш, І. Кіндрат, К. Крутії та ін.) доводять, що в умовах інтегрованого підходу взаємопроникнення й систематизація знань дітей, становлення в них цілісної та багатомірної картини світу, розвиток пізнавальних здібностей, гнучкого мислення, вмінь і навичок відбуваються ефективніше.

“Вертикальне збагачення” пов'язане не так з коригуванням перспективного плану, як зі своєчасними змінами у змісті щоденного календарного планування.

Реалізація цієї моделі можлива, якщо дорослі орієнтовані на розвиток дитини в спільній діяльності як з ними, так і з однолітками такими шляхами:

- ♦ створення умов для оволодіння дітьми соціально-культурними засобами діяльності (художньо-виразні, зображувальні, технічні і матеріальні, медіазасоби, які доступні віку);
- ♦ організації видів діяльності, що сприяють розвитку мислення, мовлення, спілкування, уяви і творчості, особистісного, фізичного і художньо-естетичного розвитку дітей;
- ♦ підтримки спонтанної гри дошкільнят, її збагачення, забезпечення ігрового часу і простору;
- ♦ оцінювання індивідуального розвитку дітей.

Авторський досвід свідчить: у більшості випадків заняття (як спеціальна форма організації навчальної діяльності) вже не виконують тих розвивальних функцій і не мають такого сильного впливу на дитину шестирічного віку, як іще рік-два тому. Відтак вважаємо, що основною одиницею освітнього процесу в старшій групі, яку відвідують шестирічні, мають бути не заняття, а **освітні ситуації**.

Освітня ситуація — це ситуація освітнього напруження, що виникає спонтанно або організована вихователем і потребує розв'язання шляхом спільної діяльності всіх її учасників. Її метою є створення старшими дошкільнятами освітнього результату (ідей, проблем, версій, схем, дослідів, дискурсу) в ході спеціально організованої діяльності.

Тривалість освітньої ситуації — від кількох хвилин до трьох і більше днів. Можливий також ланцюжок взаємопов'язаних ситуацій. Ситуативний принцип може лежати в основі кожного рівня організації навчання: повсякденної діяльності, системи занять або окремого заняття.

Освітні ситуації можуть мати **ігровий характер**, коли дітям пропонують зайняти активну рольову позицію:

- ♦ дизайнерів, винахідників особливих машин, правил, пристосувань, відкривачів законів;
- ♦ дослідників, які діляться з присутніми результатами своїх досліджень;
- ♦ інтерв'юєрів, котрі з'ясовують що-небудь, пропонуючи відповідні запитання;
- ♦ акторів, які грають роль тієї чи іншої тварини (з її звичками, місцем існування, способом життя) або предмета (з урахуванням особливостей його виробництва, застосування);
- ♦ екскурсиводів по музеях, виставках, гідів-дайверів (“Подорож підводним королівством”);
- ♦ турсоператорів (“Турне за кордон”);
- ♦ чарівників, які “скасовують” ті або інші властивості предметів, закономірностей, явищ;
- ♦ письменників, дресирувальників, кінологів, представників інших професій.

Комплексність реалізації міжпредметної інтеграції змісту освіти дітей шестирічного віку передбачає **розвивальні акценти**, зокрема у змісті та завданнях, які пропонуються дітям як на групових заняттях, так і в освітніх ситуаціях.

Розвивальні акценти — наголошення на перевагах певного положення, явища, події і т. ін., яке сприяє процесу руху від нижчого до вищого рівня, в результаті чого відбувається зміна якості предмета, явища, діяльності, перехід до новішого, прогресивнішого.

Зміст і призначення кожного розвивального акценту можна описати у вигляді рівнів міжпредметної інтеграції ("Бачу", "Чую", "Відчуваю", "Граю", "Творю").

Для першого рівня — "Бачу" — провідним процесом є зорове сприйняття реальних об'єктів Всесвіту і адекватне їх оцінювання. Дитина перебуває в ролі дослідника, задіяно її творчу уяву й мовлення.

На другому — "Чую" — дитина "слухає", як "звучать" мистецтва (музика, проза, поезія). Це розсуває межі її чуттєвого пізнання і суттєво розширює уявлення про довкілля, створює умови для усвідомлення своїх почуттів і переживань.

Основа третього рівня — "Відчуваю" — передбачає роль дослідника, але тепер уже в ситуації, що вимагає обраного художником (дизайнером, майстром) способу зображення форми предмета (за частинами, контуром, силуетом), що потужно "вмикає" мовлення, пам'ять і увагу дитини.

Четвертий рівень — "Граю" — залучає дитину до творчо-ігрової діяльності, фізичної активності, стимулює творчу уяву, фантазію, розвиває зв'язне мовлення, навички читання і письма.

П'ятий рівень — "Творю" — визначає готовність дитини створювати реальний продукт (малюнок, аплікацію, конструкцію), творчо проявляти себе на всіх етапах продуктивної діяльності (задум, втілення, результат) і переживати радість творчості.

Запропоновані підходи не можуть вичерпати всієї проблематики освіти дітей, які з певних причин залишились у дошкільному навчальному закладі ще на один рік. Завдання вихователів і батьків — допомогти дитині не втратити активність і пізнавальний інтерес, бажання вчитися і пізнавати світ.

Анонс

Докладніше про освітні ситуації читайте у наступних випусках "ДВ"

Як правильно для дитини



*Олена КАПЛУНОВСЬКА,
старший викладач кафедри
дошкільної освіти,
Запорізький ОІППО*

Переконана: до розв'язання питання часу вступу дитини до школи треба підходити з позиції не "як правило", а "як правильно для дитини".

При цьому варто враховувати всі **компоненти готовності до школи**: хронологічну, фізіологічну, розумову, психоневрологічну (сформованість психомоторних навичок (бігу, стрибків, користування ножицями тощо)), емоційну (вміння приймати критику, долучатися до змагання, витримувати тиск тощо), соціальну зрілість.

Наведемо приклади з життя старших дошкільнят.

Дівчинка Женя залишилася в дитячому садочку. Так вирішила мама, адже Жені виповниться шість лише у вересні. Проте дитина добре розвинена фізично, практично здорова, на елементарному рівні володіє навичками читання, математичними знаннями, її пізнавальні процеси в нормі. Спостереження за її поведінкою серед дітей, які на півроку молодші, засвідчили, що вона нудьгує. Мама повела дитину на консультацію до знайомого вчителя початкової школи, яка, поспілкувавшись з дівчинкою, запропонувала їй невідкладно вступити до школи. Тож у Жені перше вересня розпочалося на три місяці пізніше, ніж прийнято — 1 грудня.

У ранньому дитинстві Русланчик переніс серйозні захворювання, через хворобливість змушений був перебувати з мамою вдома. Однак хлопчик відвідував гуртки, був контактним, з легкістю навчався. Починаючи з трирічного віку з хлопчиком займався педагог-дошкільник. У чотири роки малюк почав читати, обчислювати. П'ятирічним писав друкованими літерами, виконував пізнавальні завдання. Однак на тлі загальної готовності до шкільного навчання проблемною видавалася емоційна зрілість. Хлопчик не переймався швидкістю виконання завдань, часто відволікався, активно реагував на сторонні подразники під час занять. Батьки прийняли рішення розпочати шкільне навчання дитини в 7 років. Саме цей рік перед школою навчив Руслана бути відповідальним та уважним.

Дамо кілька порад дорослим.

Поради педагогам

- ♦ Якщо у вашій групі є діти, які не пішли до школи, детально вивчіть результати медико-психологічних спостережень, діагностичних обстежень та проконсультуйтеся з лікарем і практичним психологом закладу щодо побудови індивідуальної програми розвитку таких дітей.

- ♦ Підтримуйте тісні зв'язки з батьками вихованців стосовно налагодження комфортного їх перебування у групі з молодшими дітьми.
- ♦ Дотримуйтеся принципу внутрішньої диференціації, за якого всі діти виконують одне завдання, однак міра допомоги з боку дорослого різна.
- ♦ Стимулюйте у старших впевненість та відповідальність, у молодших — повагу й бажання наслідувати тих, хто більше знає та вміє.

Поради батькам

- ♦ Пам'ятайте: ваше рішення щодо повторного перебування дитини в старшій групі дитсадка має бути виваженим та обґрунтованим.
- ♦ Підтримуйте тісний контакт з педагогами, практичним психологом закладу, консультуйтеся з питань опанування дитиною освітньої програми, можливостей задоволення її пізнавальних потреб.
- ♦ У разі виникнення сумнівів щодо доцільності прийнятого рішення відразу проконсультуйтеся з фахівцями та визначайте шлях розвитку дитини відповідно до її можливостей.

Як організовується робота у групі дітей 5-6 років

Галина СМОЛЬНИКОВА,
канд. психол. наук, доцент
кафедри методики
та психології дошкільної
і початкової освіти,
ПППО Київського університету
імені Бориса Грінченка



Шестирічні, що залишаються в дитсадку, відвідують різновікову групу для дітей суміжного віку (6-7-го років життя). На жаль, окремих підготовчих груп у дошкільних закладах немає.

Такі вихованці можуть навчатися за окремим змістовим розділом програми, присвяченим роботі з дошкільнятами 7-го року життя, наприклад, за розділом "Дослідники" освітньої програми виховання і навчання дітей від 2 до 7 років "Дитина" (2016 р.).

Робота у різновіковій групі обов'язково передбачає диференціацію навчальних завдань для кожної вікової підгрупи (з різними способами виконання завдань), а також індивідуальний підхід до кожної дитини. Так, якщо вихованець 7-го року життя недостатньо володіє навичками з певного розділу програми, доцільно пропонувати йому протягом деякого часу виконувати завдання, призначені для дітей 6-го року життя. І навпаки,

якщо п'ятирічний проявляє особливі здібності в тій чи іншій діяльності, йому варто займатися за програмою старшої підгрупи.

Доречно проводити заняття і за *Белль-Ланкастерською системою*, коли показ, пояснення чи зразок якоїсь дії подає молодшим старший вихованець, який діє найвправніше.

Сьогодні широко застосовується *проектна діяльність*. Теми проектів можна визначати за ініціативою як дітей (з'ясовується, що найбільше цікавить дошкільнят різного віку, про що вони хочуть дізнатися), так і вихователя (що він вважає важливим для розвитку дітей п'яти і шести років). Якщо тема ініційована старшими дітьми, вихователь проводить опитування. Наприклад: "Яку тему ви пропонуєте для вивчення? Кого цікавить тема, запропонована (*називається ім'я дитини*)? Як ви вважаєте, чи буде вона цікава для молодших дітей? У чому старші зможуть їм допомогти?". Дошкільнятам надається право прийняти осмислене самостійне рішення. Пропонуючи власну тему, дитина вчиться відстоювати свої думки, інтереси, проявляти ініціативу. Коли ж вона погоджується з темою товаришів, вчиться узгоджувати власні інтереси з інтересами інших. Усе це надзвичайно важливо для подальшого успішного навчання у школі.

Для шестирічних — окрема група

Інна КІНДРАТ,
канд. пед. наук,
вихователь-методист,
Рівненський НВК № 1



У Рівненському НВК № 1 уже кілька років діє група, що комплектується з дітей, які з певних причин не пішли до школи. Причому відвідують її вихованці як цього закладу, так й інших дитсадків міста.

Що ж це за діти? Це ті, кому на 1 вересня *ще не виповнилося 6 років*. З одного боку, вони вже здобули дошкільну освіту, а з іншого — не готові до шкільного навчання з огляду на фізіологічний вік. Діти *зі слабким здоров'ям*, які залишилися у садочку за рекомендацією лікаря. Всі вони різняться за рівнем готовності до школи. Дошкільнята, що не готові йти до школи *за психічними показниками*: мають певні особливості поведінки, несформовану емоційно-вольову сферу чи недостатній рівень інтелектуального розвитку тощо.

Робота з вихованцями такої групи досить специфічна. Адже її освітній зміст має формуватися

відповідно до можливостей цих дітей на основі програми, яку вони вже начебто пройшли.

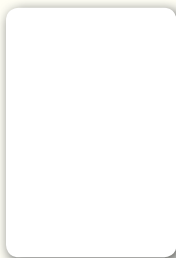
Деяких батьків тривожить питання: *чи не зашкодить синові чи доньці таке повторення?* По-перше, те, що дитина "пройшла повний курс дошкільної програми", не гарантує опанування нею змісту дошкільної освіти, скажімо, на 90% чи на 70%. По-друге, рік навіть не у знаннях-уміннях-навичках, а в готовності прийняти нові правила життя, стати школярем у соціальному та навчальному сенсі. *Зауважимо: у творчих педагогів зміст освіти ніколи не повторюється цілком.* Те, що діти вже "проживали" спільно з педагогами тематичні цикли (за якими ми будемо освітню діяльність), не є проблемою, адже їхній пізнавальний зміст та діяльнісні форми будуть поглиблені й оновлені.

Якщо життя у дитсадку цікаве, змістовне, наповнене адекватними вікові та можливостям дітей видами діяльності, то ще один рік стає для них періодом фізичного та особистісного зростання, формування таких якостей, як самостійність, допитливість, спостережливість, уміння налагоджувати взаємодію. І до школи дитина йде соціально та психологічно готовою.

Перепопненість дошкільних закладів не дає змоги формувати такі групи у кожному з них. Добре, аби вони діяли хоча б в одному садочку мікрорайону чи міста — згідно з потребою та можливостями. Ще один вихід — можна радити батькам обирати інші форми дошкільної освіти, що допоможуть дитині розвиватися відповідно до її власних темпів і особливостей.

Розгледіти й зрозуміти кожну дитину

Оксана СВИЦЬ,
вихователь,
ДНЗ "Тополька",
м. Молочанськ, Токмацький р-н,
Запорізька обл.



Кульки злітали в небо... Ще один рік, ще один випуск. Ось вони, мої любі "складні" семирічки. Їх називають "складними", бо з тих чи інших причин не пішли до школи і залишились у садочку "дорослати". І приходять на пам'ять торішній випуск.

Такі самі кульки в небі й сяючі зелені очі Ромчика. Він — випускник, іде до школи. Скільки радості, сподівань, очікувань... Він уже дорослий, йому 6 років! Та чомусь щемить серце за нього. Веселий та гомінкий, Ромчик не цілком готовий до школи: не може сконцентруватися, швидко втомлюється, та й "букви ці весь час плутаються і не складають-

ся в слова". А школи ж тепер вимагають від шестирічних читання. Однак мама запевнила, що в нього є найважливіше — велике бажання вчитись, а букви... якось "прийдуть до ладу".

Минуло літо. Ось і листячко з кленів облетіло. Мої шестирічки, мов ті пізні квіточки, почали пелюсточки розправляти. Ось і Свято осені настало. Тут і сталася найбільша несподіванка: заходить до групи мій Ромчик. Зраділи дітки, адже це їхній "отаман" повернувся. Розпитують, бавляться, а я бачу, що не сяють зелені оченята. Виявляється, Ромчик повертається до нас у садочок. "Не зміг, не впорався", — промайнула думка. Та причина була інша. Бажання вчитись у Ромчика минуло дуже швидко, почалися труднощі. Жвава й гомінка вдача ніяк не давала спокійно виконувати складні завдання, висиджувати уроки. Та й друзів у новому колективі хлопчик так і не знайшов. І залишився Ромчик з нами ще на один рік — дорослішати.

Та рік не в Ромчику, а у нас, дорослих. Прагнучи змін і постійно поспішаючи, ми не даємо дітям іти тим шляхом, який передбачила для них природа. Важливо і не "перетримати" дитину в садочку, коли вона готова йти далі. *Вкрай необхідно забезпечити диференційований підхід, враховуючи готовність кожного малюка до шкільного навчання.*

Мама Ромчика сприйняла бажання сина йти до школи за бажання навчатися. Нестабільна психіка, невміння слухати і керувати своєю поведінкою завважали дитині в навчанні, а поразки пригнічували. Тому зовні жвавий і успішний хлопчина виявився неготовим до шкільного життя.

Нам, дорослим, здається, що виправити помилки просто, а для дитини це величезний стрес. Повернувшись до садочка, Ромчик поступово заспокоївся, відвідував психолога... Та як пояснити малому, що в його "невдачі" винні ми, дорослі, які не розгледіли його особистості, не дали можливості подорослішати своєчасно, поступово? А скільки ще таких Ромчиків, яких не розгледіли дорослі!

Зелені Ромчикові очі знову вдивлялися в небо, виглядаючи свою кульку. А я тішилася, що все владналося у цього веселого непосиди. Тепер він точно впорається і буде успішним.

Аналізуючи роботу з шестирічними, я переконалася, що насамперед варто дбати про психологічну готовність малят до школи, розвиток їх самостійності, впевненості в собі та своїх можливостях, креативності. Діти цієї категорії частіше за інших невпевнено почуваються в незвичних, незнайомих місцях. Тому, домовившись з учителем, ми відвідуємо не лише шкільні заходи, а й уроки. Так школа стає для дітей звичним місцем, де може бути і цікаво, і весело. Освітній процес будемо так, щоб дитина навчилася працювати в колективі, контролювати свою поведінку, свої емоції й водночас мала змогу висловитися та пояснити свій вибір. Тому колективні заняття в цей період виявляються дуже ефективними, але за умови, що вони тривають недовго і мають чітку мотивацію.

Головне, щоб другий рік став не повтором попереднього, а новою сходинкою у житті й розвитку дітей.